

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland

Energiebesparende maatregelen & aardgasvrij

In opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

*>> Duurzaam, Agrarisch, Innovatief
en Internationaal Ondernemen*

Energiebesparende maatregelen & aardgasvrij

Rapportage

Colofon

Uitgave

I&O Research
Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam

Rapportnummer

2023/062

Datum

april 2023

Opdrachtgever

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Auteurs

Melle Conradie
Door van der Vegt

Copyright

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoudsopgave

Colofon	2
Inhoudsopgave	3
Inleiding	4
Onderzoeksuitkomsten energiebesparende maatregelen	8
Onderzoeksuitkomsten aardgasvrij	25

Inleiding

Inleiding

Achtergrond

I&O Research voert in opdracht van RVO jaarlijks onderzoek uit over energiebesparende maatregelen en aardgasvrij. Dit vanwege de opdracht die RVO van het ministerie van Binnenlandse Zaken heeft om – in het kader van het Klimaatakkoord en de voorganger het Energieakkoord – onderzoek uit te voeren naar de getroffen energetische maatregelen in de Nederlandse woningbouw en de utiliteitsbouw.

Steekproef en respons

Voor het onderzoek zijn representatieve groepen van bewoners van (1) koopwoningen, (2) sociale huurwoningen en (3) particuliere huurwoningen geselecteerd. Daarnaast is er *oversampled* op mensen die een energiebesparende maatregel namen per woningtype (eigendomssituatie). Wanneer men niet tot de representatieve steekproef behoorde én geen energiebesparende maatregelen getroffen had, kreeg men verder geen vragen.

Doelgroepen

De 2.441 Nederlanders die deelnamen aan het onderzoek zijn als volgt verdeeld over de verschillende doelgroepen:

- particuliere huurders – representatieve steekproef (n=402);
- sociale huurders – representatieve steekproef (n=523);
- kopers – representatieve steekproef (n=593);
- particuliere huurders – oversampling maatregelen (n=172);
- sociale huurders – oversampling maatregelen (n=341);
- kopers – oversampling maatregelen (n=410).

Het grootste deel van de steekproef (n=2.241) is afkomstig uit het I&O Research Panel, 200 respondenten deden mee via PanelClix.

Voor de berekening van de populatie-aantallen genomen maatregelen en woningtypen, zijn de representatieve groepen (dus n=1.518 in totaal) gewogen naar geslacht, leeftijd, opleiding, en regio.

Het deel over energiebesparende maatregelen en aardgasvrij is ingevuld door alle zes de doelgroepen (n=2.441). Deze uitkomsten zijn gewogen naar de volgende kenmerken (waarvan de verhoudingen deels op basis van de screening bepaald zijn): eigendomssituatie, woningtype, bouwjaar en regio.

Foutmarges

Bij vragenlijstonderzoek is er sprake van een betrouwbaarheidsinterval en onnauwkeurigheidsmarges. In dit onderzoek gaan we uit van een betrouwbaarheid van 95 procent. Hieruit volgen de onderstaande foutmarges voor de verschillende doelgroepen (uitgaande van een uitkomst van 50 procent).

	Aantal	Foutmarge
particuliere huurders – representatieve steekproef	402	4,9%
sociale huurders– representatieve steekproef	523	4,3%
kopers – representatieve steekproef	593	4,0%
particuliere huurders – oversampling maatregelen	172	7,5%
sociale huurders– oversampling maatregelen	341	5,3%
kopers – oversampling maatregelen	410	4,8%
Totaal	2.441	2,0%

Ook bij de berekende aantallen toegepaste verduurzamingsmaatregelen in deze rapportage is er sprake van foutmarges.

Inleiding

Analyse en rapportage

Voor het onderzoek zijn representatieve groepen van bewoners van (1) koopwoningen, (2) sociale huurwoningen en (3) particuliere huurwoningen geselecteerd. Daarnaast is er oversampled op mensen die een energiebesparende maatregel namen per woningtype (eigendomssituatie). Wanneer men niet tot de representatieve steekproef behoorde én geen energiebesparende maatregelen getroffen had, kreeg men verder geen vragen.

In de rapportage worden verschillende groepen gebruikt:

- Daar waar het gaat over het aandeel huishoudens is dit berekend door het percentage per representatieve groep (kopers, sociale huurders, particuliere huurders) toe te passen op het aantal woningen in die categorie. Vervolgens is aan de hand daarvan het percentage van het totaal aantal huishoudens berekend.
- Daar waar de categorieën 'kopers', 'sociale huurders' en 'particuliere huurders' worden genoemd, gaat het om een representatieve groep binnen die categorie.
- Daar waar het gaat om vervolgvragen over specifieke maatregelen (bijv. 'hoeveel zonnepanelen plaatste u op uw dak?' aan mensen die zonnepanelen plaatsten) worden de resultaten van alle mensen die de desbetreffende maatregel namen gepresenteerd.
- In het deel over aardgasvrij is een representatieve totaalgroep bestaande uit bewoners van koop- en huurwoningen (sociaal en particulier) gebruikt.

Bij benoemde verschillen van percentages, gaat het altijd om statistisch significante verschillen ($p < 0,05$). De percentages in deze rapportage worden vaak afgerond op hele cijfers. Hierdoor tellen de percentages in sommige figuren en tabellen op tot 99 of 101 procent. Ook bij vragen waarbij men meerdere antwoorden kon geven tellen de percentages op tot meer dan 100 procent. Wanneer men meerdere antwoorden kon geven, staat dit bij de figuur aangegeven.

Onderzoeksuitkomsten energiebesparende maatregelen

Algemeen beeld energiebesparende maatregelen

De technieken om woningen te verduurzamen ontwikkelen zich continu. In de voorgaande rapporten is het aantal verduurzaamde woningen berekend aan de hand van een aantal maatregelen. Om een vergelijking met eerdere jaren te kunnen maken, is dezelfde berekening opnieuw uitgevoerd.

Aantal gebouwen met één of meer energiebesparende maatregelen (oude berekening)*

	Kopers	Sociale huurders	Particuliere Huurders	Totaal
2020	483.011	154.234	74.735	711.980
2021	591.432	142.322	70.800	804.555
2022	666.640	131.103	69.199	866.942

*In de berekening wordt het percentage kopers en huurders die een maatregel troffen (bijv. kopers die een spouwmuur isoleerden) geëxtrapoleerd naar de doelgroepen in de populatie. De volgende maatregelen zijn opgeteld tot een totaal: toegevoegd dubbelglas, spouwmuurisolatie, gevelisolatie, dakisolatie, vloerisolatie, warmtepompen en zonneboilers. N.B. HR-ketels (weinig besparing) en zonnepanelen (energie opwekken, maar geen energiebesparing) maken geen deel uit van deze berekening.

Naast de oude berekening is een nieuwe berekening (rechts op pagina) gemaakt waarin bodemisolatie – dat in eerdere jaren nog niet werden uitgevraagd – zijn toegevoegd. Het aantal verduurzaamde woningen komt daarmee hoger uit.

Aantal gebouwen met één of meer energiebesparende maatregelen (nieuwe berekening)*

	Kopers	Sociale huurders	Particuliere Huurders	Totaal
2022	689.628	135.703	70.333	895.664

*In de berekening wordt het percentage kopers en huurders die een maatregel troffen (bijv. kopers die een spouwmuur isoleerden) geëxtrapoleerd naar de doelgroepen in de populatie. De volgende maatregel is toegevoegd aan het totaal van de "oude berekening" (zie berekening links): bodemisolatie. N.B. HR-ketels (weinig besparing), zonnepanelen (energie opwekken, maar geen energiebesparing) en de andere 'nieuwe' maatregelen pelletkachels, airco, infrarood panelen en elektrische boilers maken geen deel uit van deze berekening.

Niet alle woningaanpassingen op het gebied van verwarming en isolatie zijn meegenomen in de berekeningen. Zo zit de installatie van een cv-ketel niet in het overzicht omdat dit niet wordt gezien als een verduurzaamde woning.

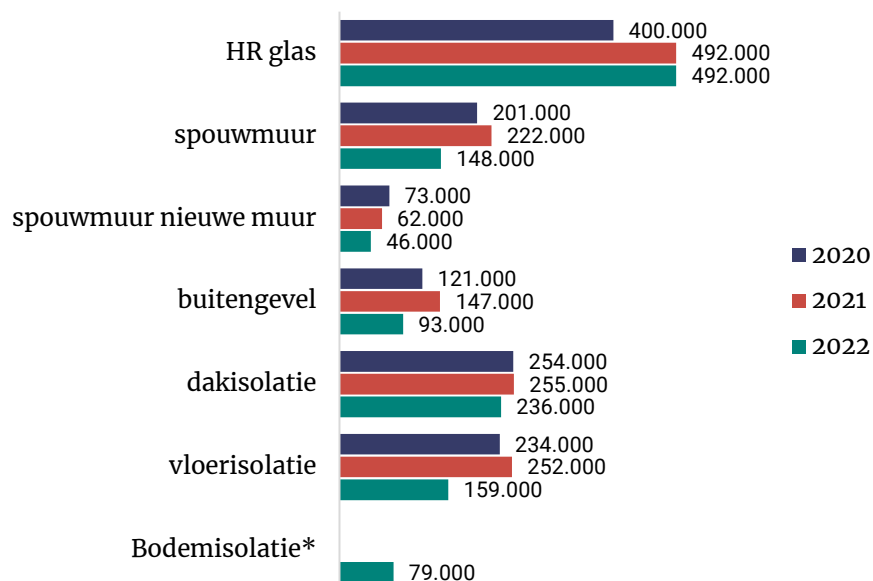
In het vervolg van het rapport worden alle doorgevoerde woningaanpassingen besproken. Bijvoorbeeld: hoewel de installatie van een cv-ketel op deze pagina niet meetelt in het totaal, hebben we wel aan de mensen met een nieuwe cv gevraagd, wat hun motivatie hiervoor was en hoe hun huis voor de installatie werd verwarmd.

Algemeen beeld energiebesparende maatregelen

In totaal zijn er in 2022 ongeveer 1,2 miljoen isolatiemaatregelen toegepast. In 2021 waren dit er 1,4 miljoen.

Net als in 2022 is het plaatsen van HR glas de meest toegepaste isolatiemaatregel.

**Welke van de volgende isolatiemaatregelen zijn in uw woning aanwezig?
Wanneer zijn deze maatregelen aangebracht?**

* Alleen voor 2022 uitgevraagd

In 2022 zijn er 141.000 warmtepompen en zonneboilers geplaatst. Dit is vergelijkbaar met 2021 en meer dan in 2020.

Daarnaast zijn diverse andere installatiemaatregelen toegepast die niet of nauwelijks energiebesparend zijn. Al zijn ze in sommige gevallen wel verduurzamend doordat ze groene stroom leveren (zoals zonnepanelen). In 2022 ging het om bijna 1,3 miljoen 'overige maatregelen'. Dat zijn er meer dan in 2021 en 2020.

**Welke van de volgende installatiemaatregelen zijn in uw woning aanwezig?
Sinds wanneer maakt u hier gebruik van?**

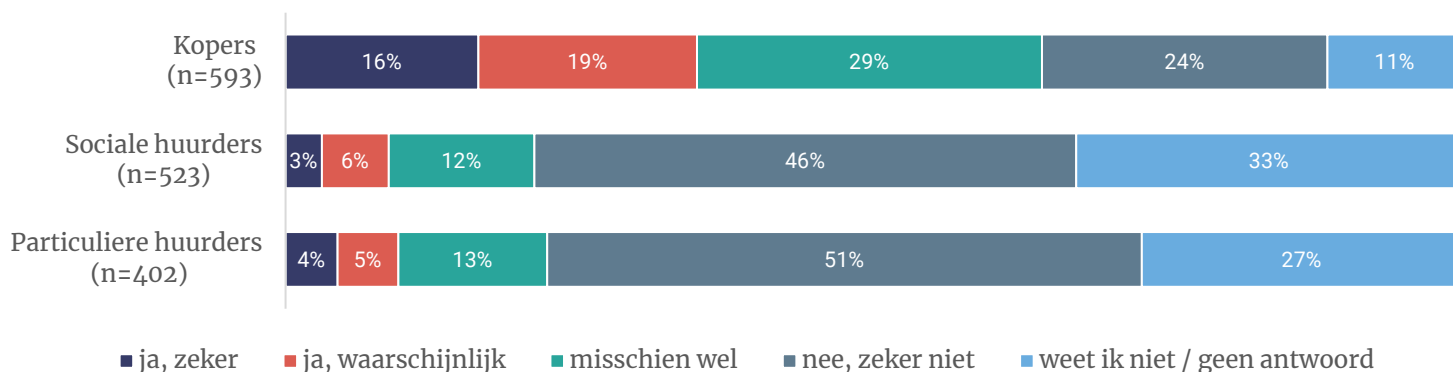
	Energiebesparende installatiemaatregelen*	Overige installatiemaatregelen**	Totaal
2020	111.000	803.000	914.000
2021	149.000	958.000	1.107.000
2022	141.000	1.280.000	1.421.000

* De energiebesparende maatregelen zijn maatregelen die een substantiële besparing opleveren: volledige warmtepompen, hybride warmtepompen en zonneboilers (voor warm water en/of verwarming).

** De overige maatregelen zijn maatregelen die weinig of geen energiebesparing opleveren: HR ketels, zonnepanelen, blokverwarming, warmtenetten, pelletkachels, airco's, infrarood panelen en elektrische boilers.

Algemeen beeld energiebesparende maatregelen

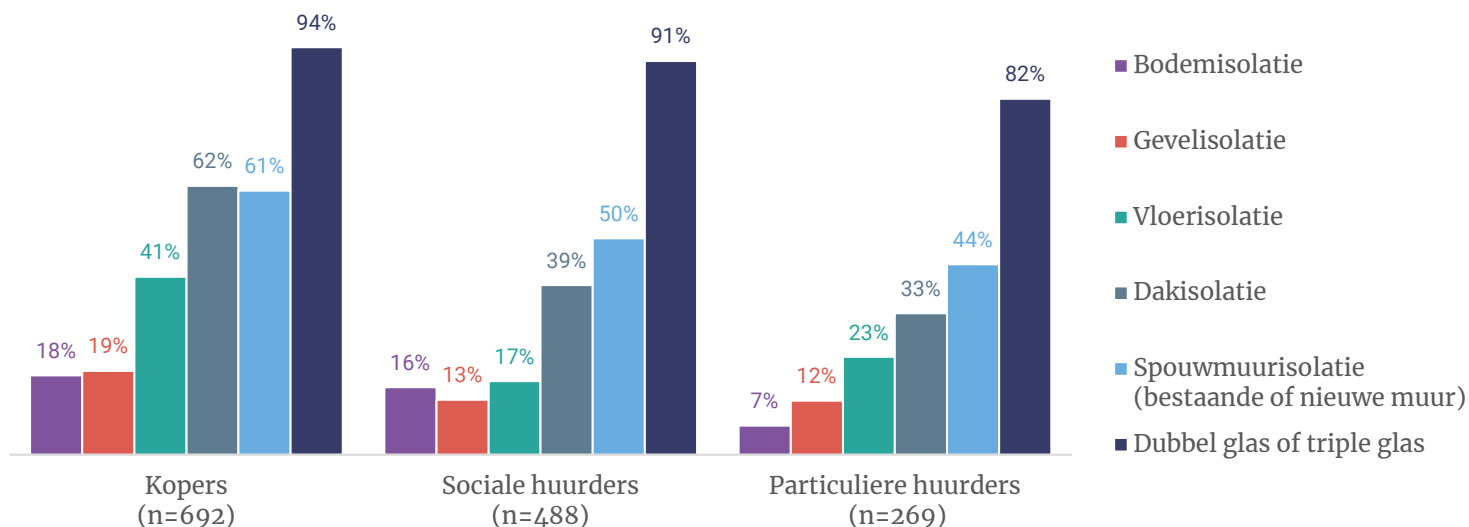
Bent u van plan binnen nu en drie jaar energiebesparende maatregelen aan uw woning aan te (laten) brengen?
(We bedoelen hier substantiële maatregelen zoals bijvoorbeeld een warmtepomp of isolatiemaatregelen.)

Ruim een derde (35%) van de **kopers** heeft (zeker of waarschijnlijk) verduurzamingsplannen in de komende drie jaar en 29 procent misschien wel.

De helft (46%) van de **sociale huurders** heeft zeker geen verduurzamingsplannen in de komende drie jaar. Onder particuliere huurders is dit 51 procent.

Welke van de volgende energiebesparende maatregelen zijn in uw woning aanwezig?

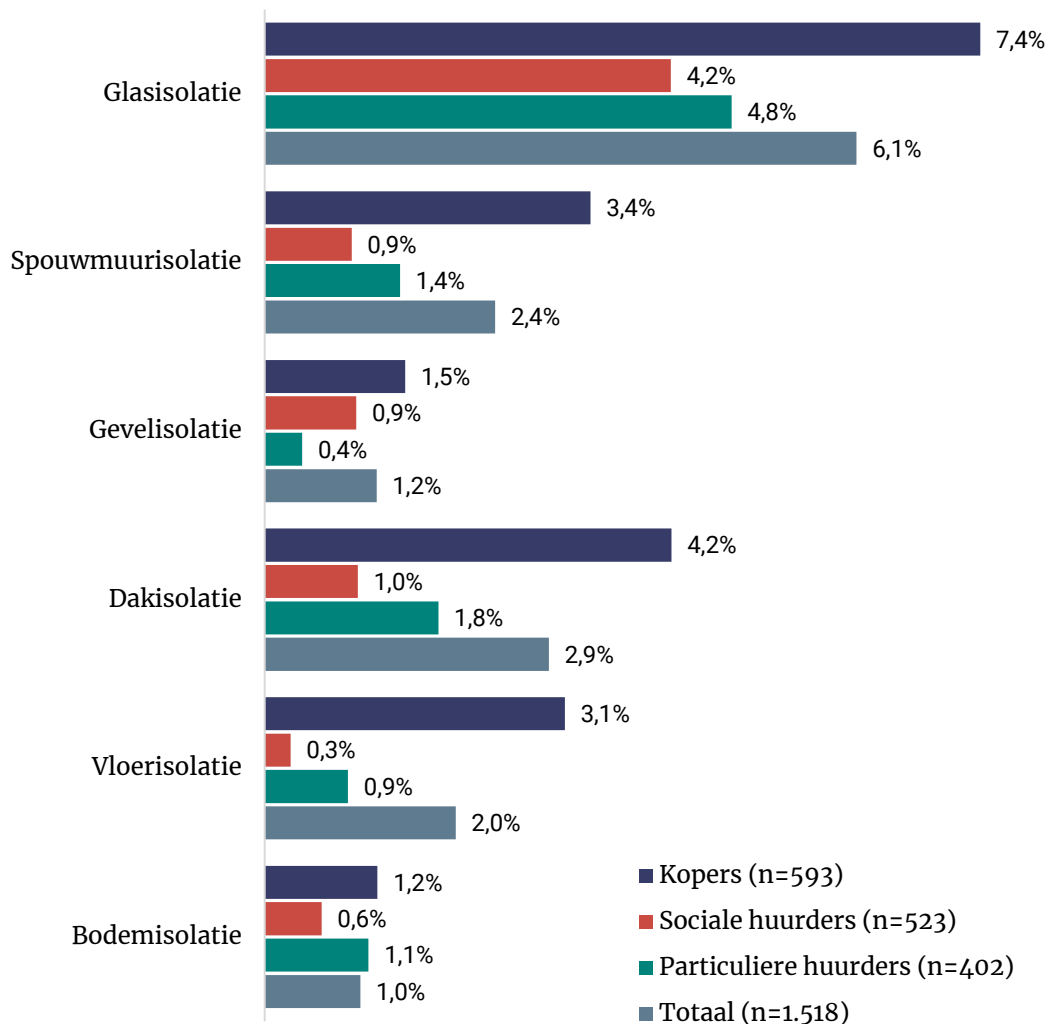

Bij 94 procent van de **kopers**, 91 procent van de **sociale huurders** en 82 procent van de **particuliere huurders** is dubbel of triple glas aanwezig.

Spouwmuurisolatie (in bestaande of nieuwe muur) is bij 61 procent van de **kopers** aanwezig, bij de helft (50%) van de **sociale huurders** en 44 procent van de **particuliere huurders**.

Isolatiemaatregelen

Welke van de volgende energiebesparende maatregelen zijn in uw woning aanwezig?
Wanneer zijn deze maatregelen aangebracht? (sinds 2022 aanwezig)

Beglazing

Bij 6,1 procent van de huishoudens is in 2022 dubbel glas of beter dan dubbel glas geplaatst. Men verving het vaakst glas in de leefruimten (85%, 88%, 81%).

Spouwmuurisolatie

In 2022 is bij 1,8 procent van de huishoudens een bestaande spouwmuur geïsoleerd en 0,6 procent isoleerde een nieuwe spouwmuur (die bijvoorbeeld door woninguitbreiding ontstond).

Gevelisolatie

Bij 1,2 procent van de huishoudens is de gevel geïsoleerd in 2022. In de meeste gevallen gaat het om het isoleren van een ongeïsoleerde gevel of het toevoegen van isolatiemateriaal.

Dakisolatie

Bij 2,9 procent van de huishoudens is in 2022 het dak geïsoleerd. In veel gevallen gaat het om isolatie van ongeïsoleerd dak (48%, 49%, 45%).

Vloerisolatie

In 2022 heeft 2,0 procent van de huishoudens de vloer geïsoleerd, vooral kopers (3,1%). In de meeste gevallen ging het om het isoleren van een ongeïsoleerde vloer (74%, 51%, 58%).

Bodemisolatie

In 2022 heeft 1,0 procent van de huishoudens bodemisolatie toegepast. Hierover zijn geen vervolgvragen gesteld.

Geïsoleerd oppervlak

Hiernaast zien we het oppervlak dat met de genomen maatregel werd geïsoleerd. In veel gevallen werd (bijna) al het glas vervangen. In huurwoningen gebeurt dit vaker dan in koopwoningen (45%, 80%, 59%).

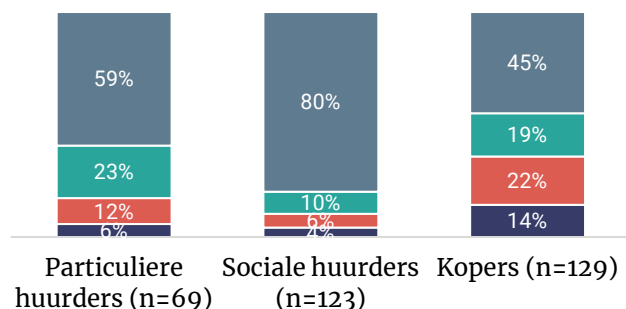
Ook isoleert men vaak (bijna) alle spouwmuren, het hele dak of de volledige vloer. Van de gevels wordt re gelmatig maar een deel geïsoleerd.

Wanneer bij kopers vloer- of spouwmuurisolatie wordt toegepast, gaat het vaker dan bij huurders om het gehele oppervlakte. Bij de andere maatregelen wordt in koopwoningen gemiddeld een kleiner deel geïsoleerd.

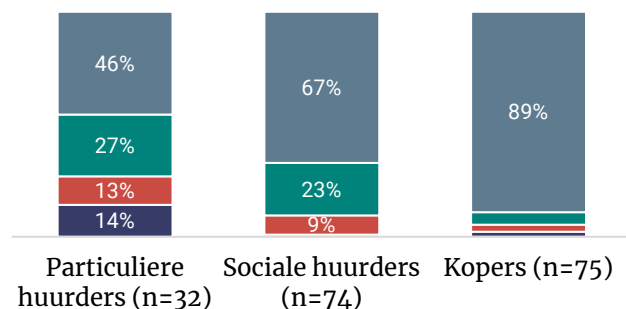
Uit dit onderzoek blijkt ook dat in koopwoningen doorgaans al meer isolatie aanwezig is, waarschijnlijk hoeft bij deze groep daardoor maar een kleiner oppervlakte geïsoleerd te worden.

- Kopers
- Sociale huurders
- Particuliere huurders

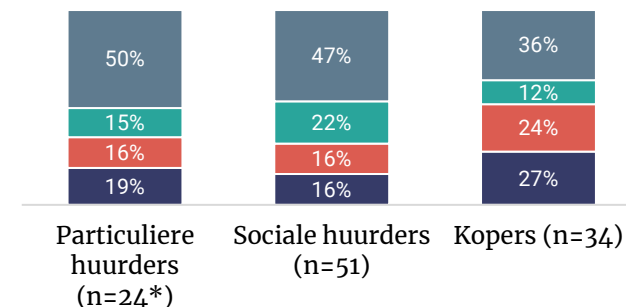
Heeft u al het glas of vervangen of slechts een deel?

Heeft u alle spouwmuren laten isoleren of slechts een deel?

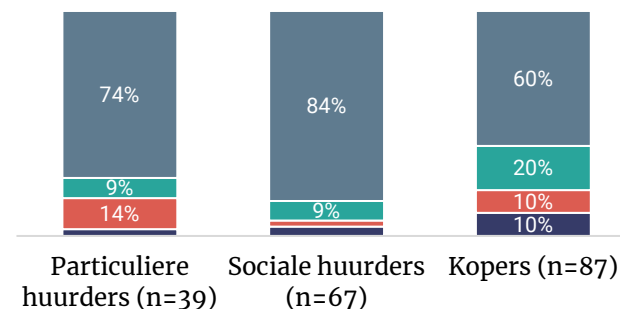

Heeft u alle gevels laten isoleren of slechts een deel?

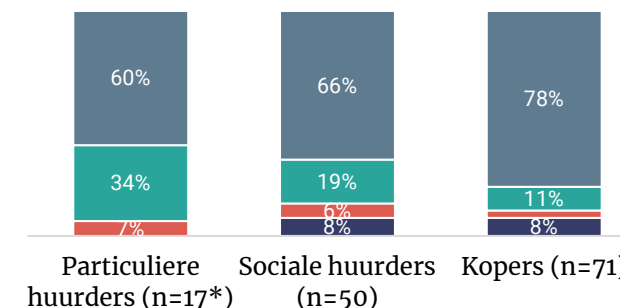

*Let op: lage aantallen.

Heeft u het dak volledig of deels laten isoleren?

Heeft u de vloer volledig of deels laten isoleren?

*Let op: lage aantallen.

- bijna alle (75-100%)
- tussen de 50-75%
- tussen de 25-50%
- tussen de 0-25%

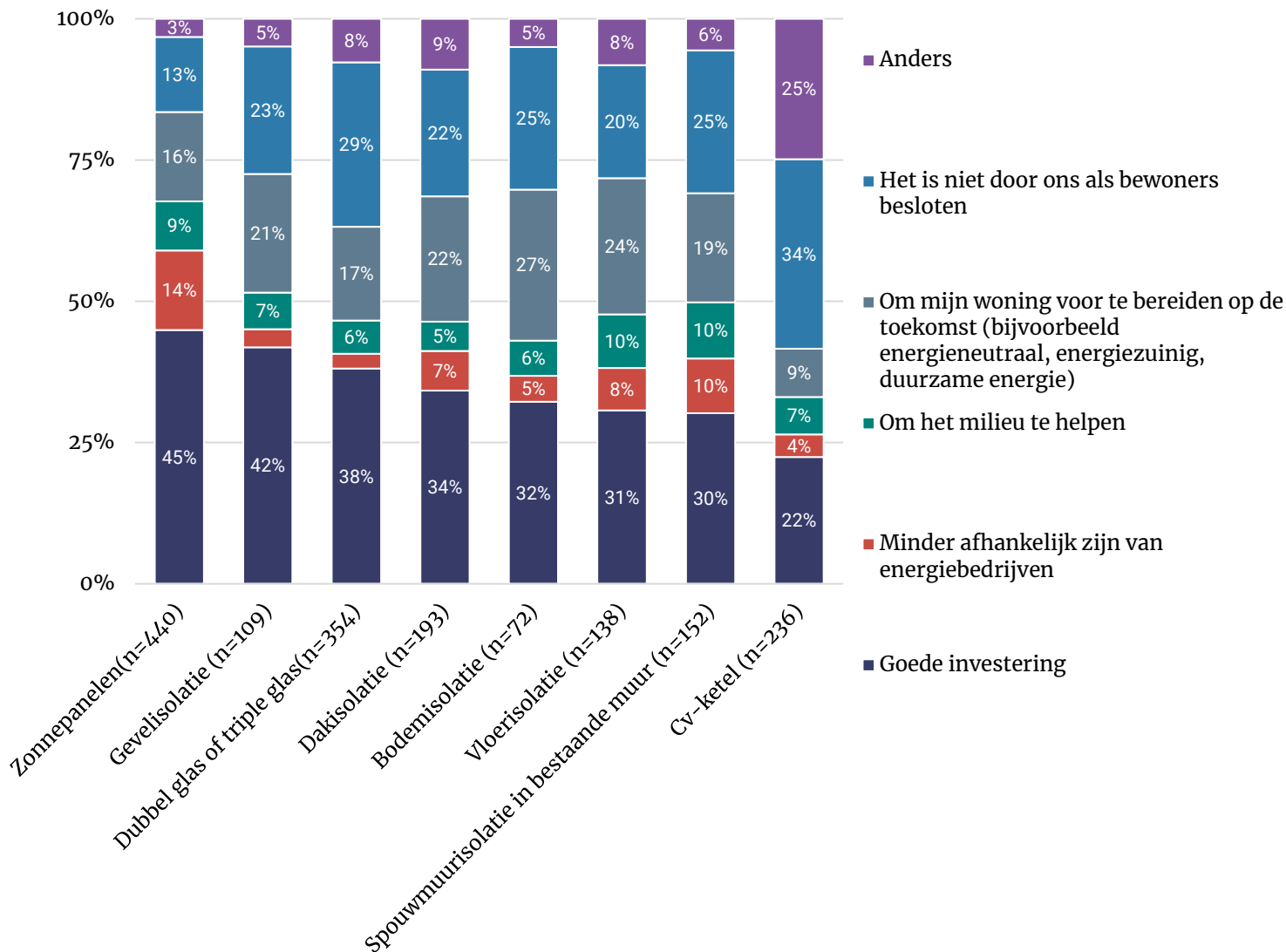
Redenen om te verduurzamen

In de figuur rechts is te zien dat financiële redenen een belangrijke motivatie vormen voor het toepassen van verduurzamingsmaatregelen. Bijna de helft schafte zonnepanelen aan omdat dit in hun ogen een goede investering is (57%, 30%, 26%).

Bij het plaatsen van een cv-ketel spelen andere redenen een rol. Vaak wordt het niet door de bewoners zelf besloten, maar door de verhuurder. Ook geeft men regelmatig 'anders' aan. Uit de gegeven open antwoorden blijkt dat regelmatig een nieuwe cv-ketel wordt aangeschaft omdat de oude aan vervanging toe was.

- Kopers
- Sociale huurders
- Particuliere huurders

Wat was voor u de belangrijkste reden om deze verduurzamingsmaatregel te nemen?

Verwarming en elektriciteit

8,8 procent van de huishoudens heeft in 2022 een nieuwe verwarmingsinstallatie geplaatst (10%, 8%, 6%). Het vaakst plaatst men een cv-ketel, al gebeurt dit minder vaak in koopwoningen dan in huurwoningen (63%, 83%, 81%). Daarna zijn warmtepompen en airco's het meest geplaatst.

Nieuwe verwarming vervangt vooral oude cv-ketels (HR, VR of conventioneel) (90%, 78%, 87%). In de overige gevallen had men voorheen een aansluiting op een warmtenet, een hybride warmtepomp, of weet men niet zeker hoe het huis verwarmd werd.

- Kopers
- Sociale huurders
- Particuliere huurders

Welk type ruimteverwarmingsinstallatie of warmtesysteem (of onderdeel daarvan) is in 2022 geplaatst?

	Kopers (n=148)	Sociale huurders (n=123)	Particuliere huurders (n=59)
Cv-ketel	63%	83%	81%
Hybride warmtepomp (combinatie van HR ketel en warmtepomp)	8%	9%	6%
Blokverwarming	0%	3%	6%
Zelfstandige warmtepomp	10%	5%	5%
Zonneboiler (voor ruimteverwarming)	0%	5%	4%
Airco	15%	10%	3%
Elektrische boiler	5%	5%	3%
Zonneboiler (voor warm water)	1%	7%	3%
Infrarood panelen	2%	5%	1%
Aansluiting op warmtenet	0%	4%	1%
Pelletkachel	1%	4%	1%
Anders	4%	3%	2%

Verwarming en elektriciteit

Warmtepomp

1,1 procent* van de huishoudens beschikt sinds 2022 over een volledige warmtepomp en 0,6 procent* over een hybride warmtepomp.

*Dit percentage is gebaseerd op de vraagstelling "Welke van de volgende installatiemaatregelen zijn in uw woning aanwezig? Sinds wanneer maakt u hier gebruik van?" (p.10). Het percentage wijkt licht af van de percentages op p. 15. Een mogelijke verklaring is dat een klein deel van de huishoudens die sinds 2022 beschikt over een warmtepomp beschikt vanwege een verhuizing.

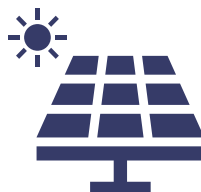
Zonnepanelen

6,2 procent van de huishoudens beschikt sinds 2022 over zonnepanelen.

Kopers (9,2%) kregen vaker dan sociale huurders (1,9%) en particuliere huurders (2,4%) zonnepanelen in 2022.

Het gemiddelde aantal zonnepanelen dat men op het eigen dak installeert is:

Kopers (n=253)	Sociale huurders (n=136)	Particuliere huurders (n=253)
12,0	7,5	8,8

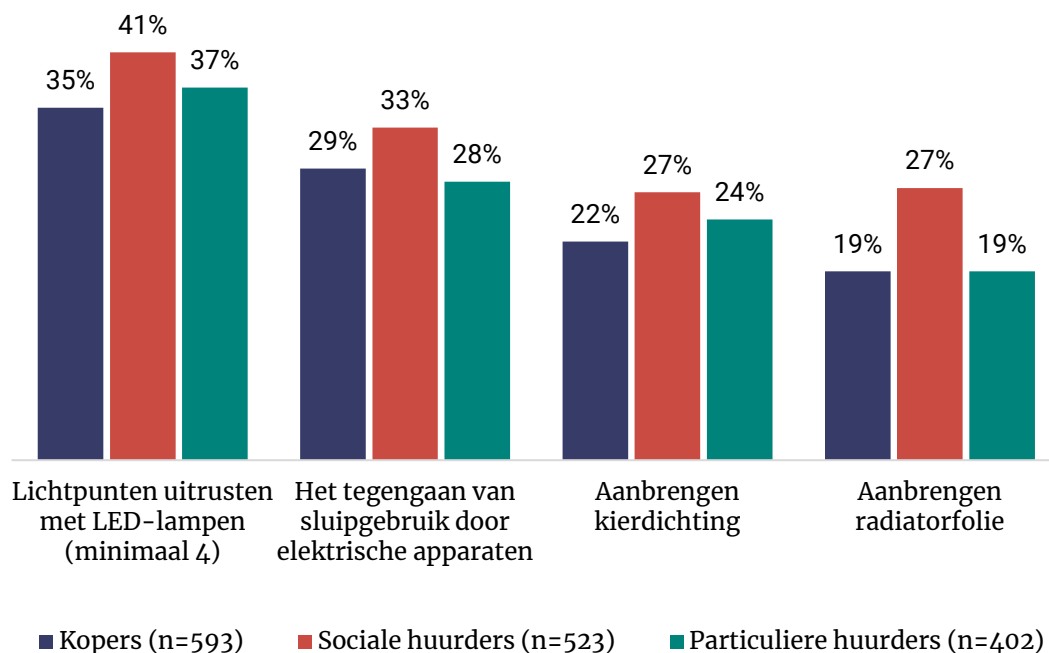
Overige maatregelen en redenen om geen maatregelen te nemen

Overige maatregelen

De meerderheid onderneemt kleine acties om energie te besparen. Dit geldt voor 66 procent van de kopers, 68 procent van de sociale huurders en 63 procent van de particuliere huurders.

Hieronder staan de meest genoemde maatregelen.

Heeft u in 2022 in uw woning nog andere dan de eerder genoemde maatregelen getroffen om energie te besparen? (meerdere antwoorden mogelijk)

Redenen om geen maatregelen te nemen

De meerderheid van de kopers (86%), sociale huurders (94%) en particuliere huurders (94%) nam in 2022 geen grote energiebesparende maatregel (het gaat hier om grote maatregelen, zie p. 2; circa twee derde neemt wel een kleinere maatregel zoals het installeren van LED-lampen).

Kopers die geen maatregelen namen, noemen vooral dat ze de maatregelen die ze wilden nemen al genomen hebben. Daarna zijn geldgebrek, laag energieverbruik en korte verwachte woonduur de meest genoemde redenen.

Particuliere en sociale huurders noemen minder dat ze alle maatregelen die ze willen nemen al doorgevoerd hebben. In de open antwoorden geven huurders vaak aan dat het aan de huurbaas/woningcorporatie is om deze maatregelen te nemen.

- Kopers
- Sociale huurders
- Particuliere huurders

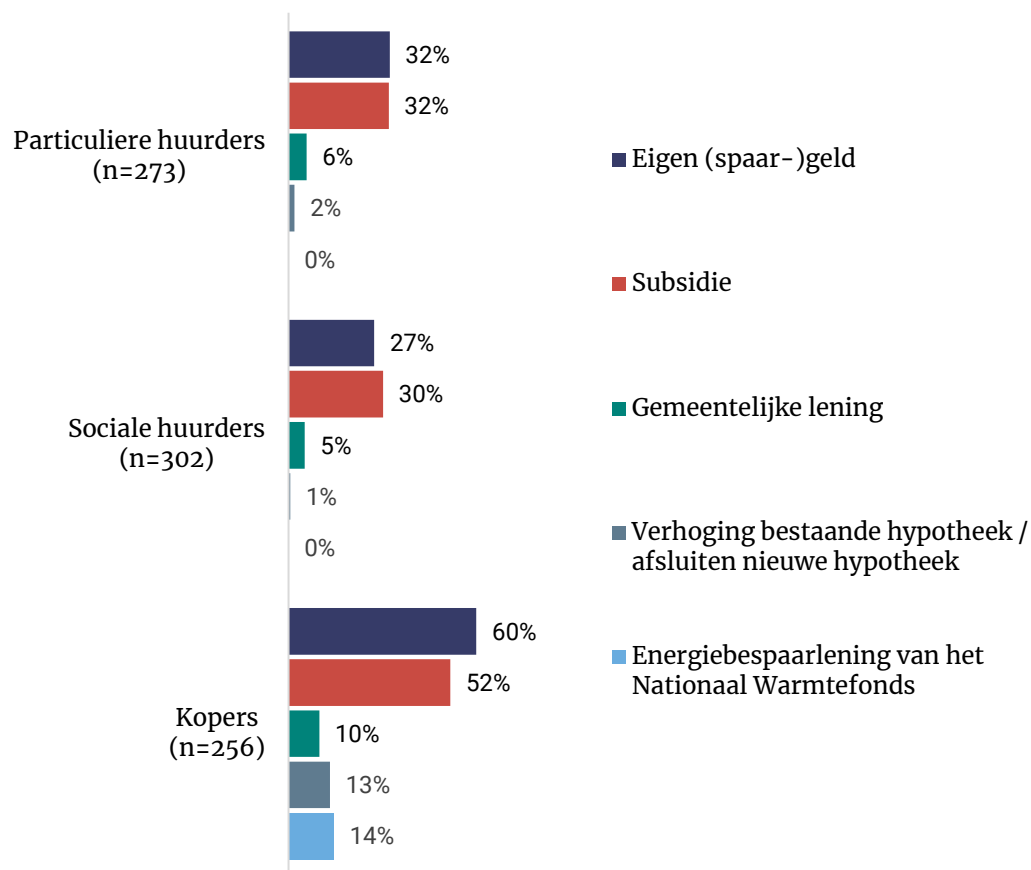
Financiering

Van degenen die nog niet 'klaar' zijn met het verduurzamen van hun huis, denken vooral **kopers** verduurzamingsmaatregelen te kunnen betalen (**kopers** (61%), **particuliere huurders** (36%), **sociale huurders** (25%)).

Een subsidie is de meest overwogen financiering. Vooral kopers overwegen spaargeld te gebruiken.

- Kopers
- Sociale huurders
- Particuliere huurders

Welke van de onderstaande maatregelen zou u overwegen om energiebesparende maatregelen te financieren? (5 meest genoemde antwoorden)
(meerdere antwoorden mogelijk)

Financiering

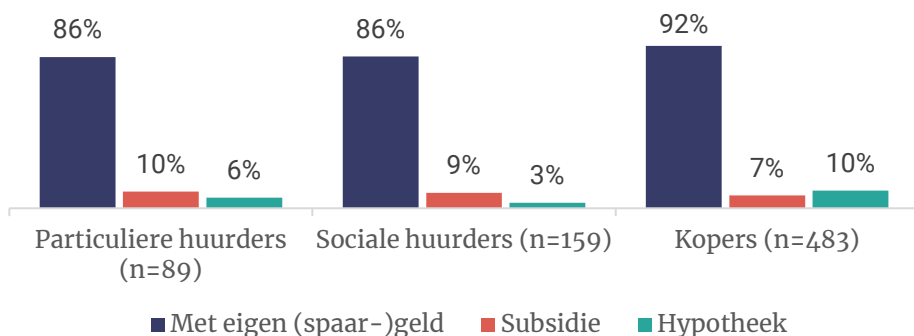
Van de kopers die in 2022 een of meer maatregelen troffen, financierde 96 procent dit deels of volledig zelf. Bij **sociale huurders** betaalde de corporatie in de helft van de gevallen mee (58%). Bij **particuliere huurders** betaalde de verhuurder in 55 procent van de gevallen. Ongeveer de helft van de particuliere en sociale huurders financierde de getroffen maatregelen gedeeltelijk zelf. De verduurzamingsuitgaven van huurders zijn een stuk lager dan die van kopers. Men gaf gemiddeld de volgende bedragen uit voor de verduurzamingsmaatregelen:

Kopers (n=360)	Sociale huurders (n=103)	Particuliere huurders (n=62)
€9.308	€843	€977

Men financiert dit naar eigen zeggen vooral vanuit eigen spaargeld. Daarnaast vraagt een deel subsidies aan. Vooral kopers verhogen de hypotheek of sluiten een nieuwe hypotheek af. Vooral kopers verhogen de hypotheek of sluiten een nieuwe hypotheek af.

Hoe heeft u de energiebesparende maatregelen gefinancierd?

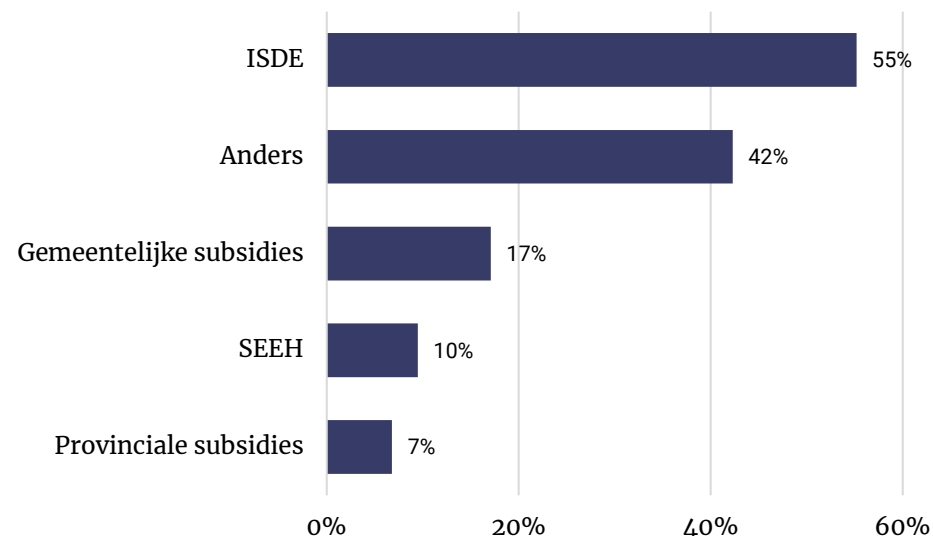
(meerdere antwoorden mogelijk)

De helft van de kopers die een subsidie heeft gebruikt voor het financieren van de maatregelen, gebruikte de ISDE (55%). Minder werd er gebruikgemaakt van gemeentelijke subsidies (17%), SEEH (10%) of provinciale subsidies (7%). Vier op de tien (42%) ontvingen een andere dan de voorgelegde subsidies. In het onderzoek zitten dermate weinig huurders die gebruikmaakten van een subsidie, dat deze niet in de figuur worden gepresenteerd.

Met behulp van welke subsidies heeft u de getroffen maatregelen gefinancierd?

(kopers; n=46) (meerdere antwoorden mogelijk)

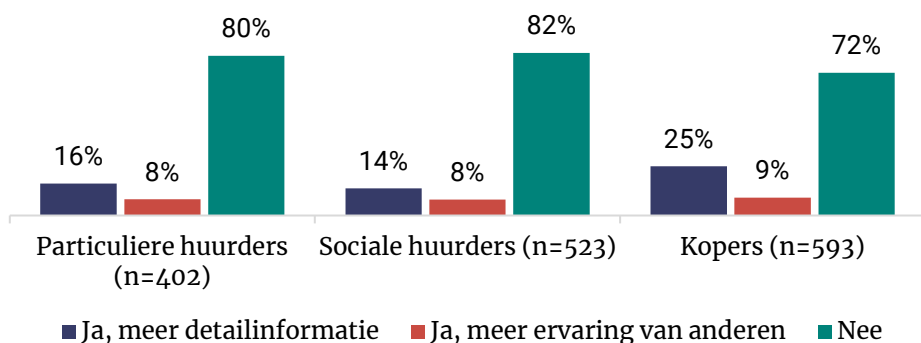

Kennis en informatievoorziening

Informatiebehoefte

Een kwart van de **kopers** (28%) zou meer informatie willen over hoe zij de woning kunnen verduurzamen. Onder **sociale huurders** (18%) en **particuliere huurders** (20%) is dat lager. Als men concrete verduurzamingsplannen heeft, heeft men vaker behoefte aan meer informatie.

Zou u meer informatie willen hebben over hoe u uw woning kan verduurzamen?
(meerdere antwoorden mogelijk)

De website verbeterjehuis.nl wordt weleens bezocht door 9 procent van de **kopers**, 8 procent van de **sociale huurders** en 5 procent van de **particuliere huurders**. De meesten zijn tevreden over de informatievoorziening op de site.

Een kwart van de **kopers** (25%) haalt regelmatig of soms informatie over energiebesparende maatregelen van Milieu Centraal. Onder **sociale huurders** (16%) en **particuliere huurders** (17%) is dit minder. De meesten die informatie halen van Milieu centraal missen geen specifieke informatie op de site.

De grootste behoefte is er aan informatie over wie de maatregelen kan uitvoeren, informatie over kosten, praktijkvoorbeelden en terugverdientijden.

Voor het gebruik van Milieu Centraal geldt dat deze vaker gebruikt is door mensen met verduurzamingsplannen of mensen die in de afgelopen jaren verduurzamingsmaatregelen doorvoeren.

- Kopers
- Sociale huurders
- Particuliere huurders

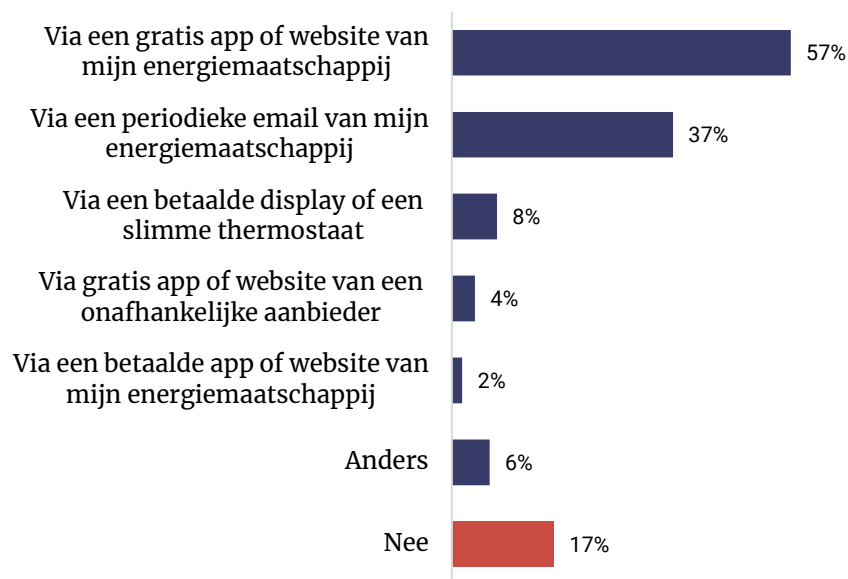
Kennis en informatievoorziening

Digitaal inzicht in energieverbruik

Ruim vier op de vijf mensen bekijken hun energieverbruik op een of meerdere manieren digitaal. Dit gebeurt voornamelijk via een app of website (57%) of periodieke e-mail van de energiemaatschappij.

Bekijkt u uw energiegebruik op een van de volgende manieren ook digitaal?

(n=1.518) (meerdere antwoorden mogelijk)

Twee derde (68%) van degenen die hun energieverbruik digitaal bekijken, zeggen nu beter op het verbruik te letten dan toen ze dit nog niet digitaal bekeken.

Bent u door deze toepassing(en) meer op uw energieverbruik gaan letten dan toen u deze toepassing(en) nog niet gebruikte?

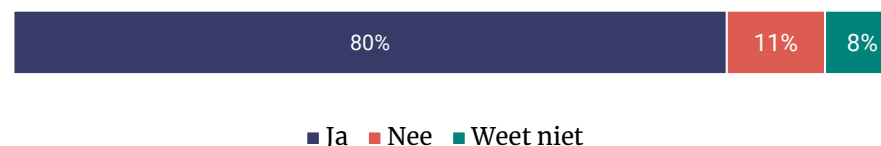
(n=1.240) (meerdere antwoorden mogelijk)

Van de groep die door het gebruik van digitale toepassingen het energieverbruik meer in de gaten zijn gaan houden, geven vier op de vijf (80%) aan dat ze door het inzicht minder energie zijn gaan gebruiken. Voor 11 procent leidde het inzicht niet tot energiebesparing.

Heeft het inzicht dat u heeft verkregen geleid tot een lager energieverbruik?

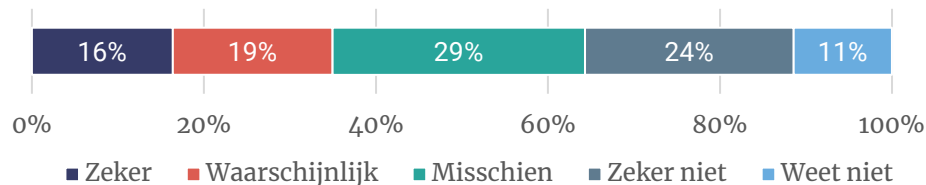
(n=846) (meerdere antwoorden mogelijk)

Plannen kopers

64 procent van de kopers gaat zeker of misschien energiebesparende maatregelen toepassen in de nabije toekomst.

Bent u van plan binnen nu en drie jaar energiebesparende maatregelen aan uw woning aan te (laten) brengen? (n=593) (We bedoelen hier substantiële maatregelen zoals bijvoorbeeld een warmtepomp of isolatiemaatregelen.)

Vervolgens is aan deze groep gevraagd welke isolatie-, installatie- of overige maatregelen ze overwogen. Dit zijn de populairste:

Isolatie

- Dubbel glas (24%)
- Dak (17%)
- Vloer (12%)

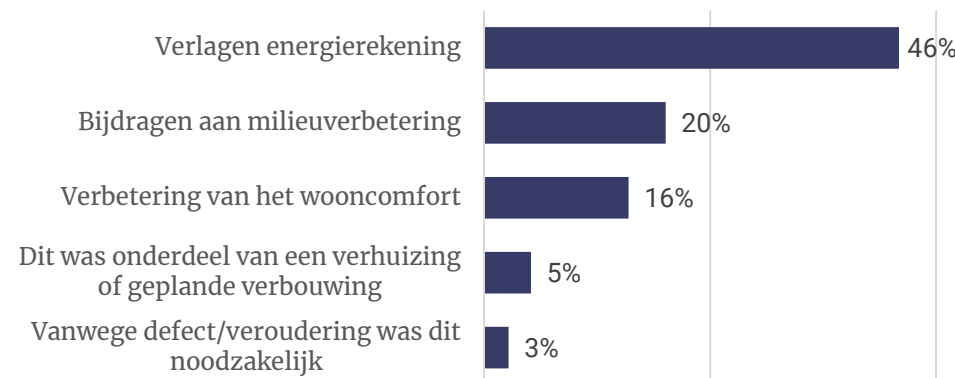
Verwarming en elektriciteit

- Zonnepanelen (35%)
- Hybride warmtepomp (28%)
- Cv-ketel (19%)

Overig

- Vervangen van energie-onzuinige huishoudelijke apparaten (32%)
- Het tegengaan van sluipgebruik door elektrische apparaten (23%)
 - Lichtpunten uitrusten met LED-verlichting (16%)

Wat is voor u de belangrijkste reden om (binnen nu en drie jaar) energiebesparende maatregelen aan uw woning aan te (laten) brengen? (gesteld aan kopers met mogelijke verduurzamingsplannen die het afgelopen jaar geen energiebesparende maatregelen uitvoerden; n=506)

Wat is voor u de reden(en) om binnen nu en drie jaar geen energiebesparende maatregel(en) te treffen aan uw woning (n=188) (meerdere antwoorden mogelijk)

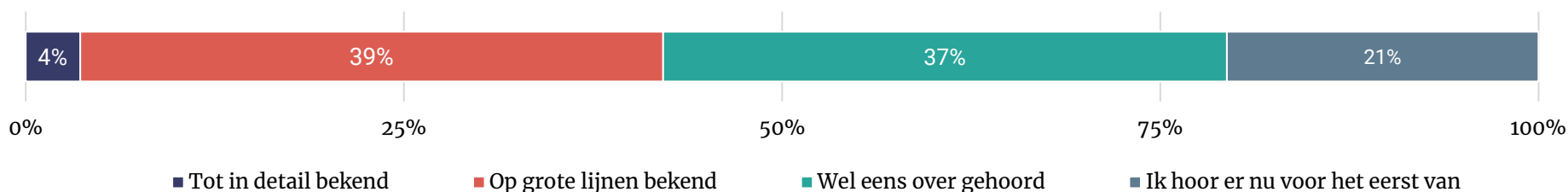

Standaard hybride warmtepompen 2026

In mei 2022 kondigde het kabinet aan dat hybride warmtepompen door de overheid vanaf 2026 worden ingesteld als minimumstandaard voor verwarming van woningen. Mensen moeten bij vervanging van de cv-installaties overstappen op een duurzamer alternatief. Vanwege deze nieuwe standaard worden hybride warmtepompen vanaf deze editie van de *monitor energiebesparende maatregelen* nauwlettender in de gaten gehouden.

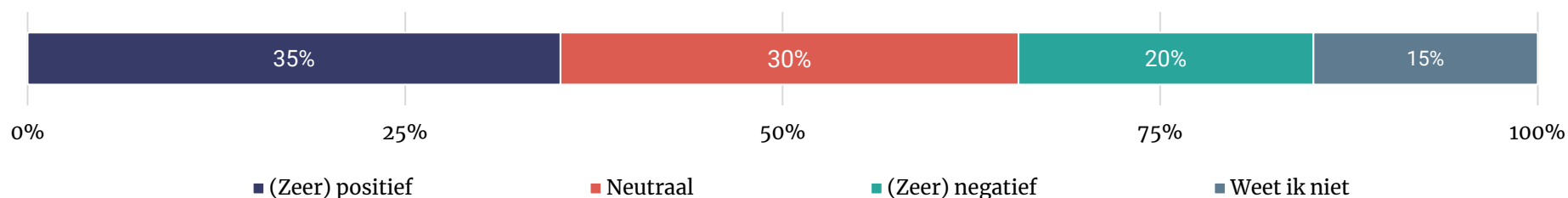
Vier op de tien Nederlanders zijn goed bekend met de overheidsplannen voor de standaard hybride warmtepompen. Een vijfde had er nog niet eerder van gehoord.

In hoeverre was u al bekend met deze overheidsplannen? (n=1.518)

De meningen over de nieuwe standaard zijn verdeeld. Een derde is hier positief over en een vijfde vindt dit geen goed idee.

Wat vindt u ervan dat de overheid deze minimumstandaard instelt? (n=1.518)

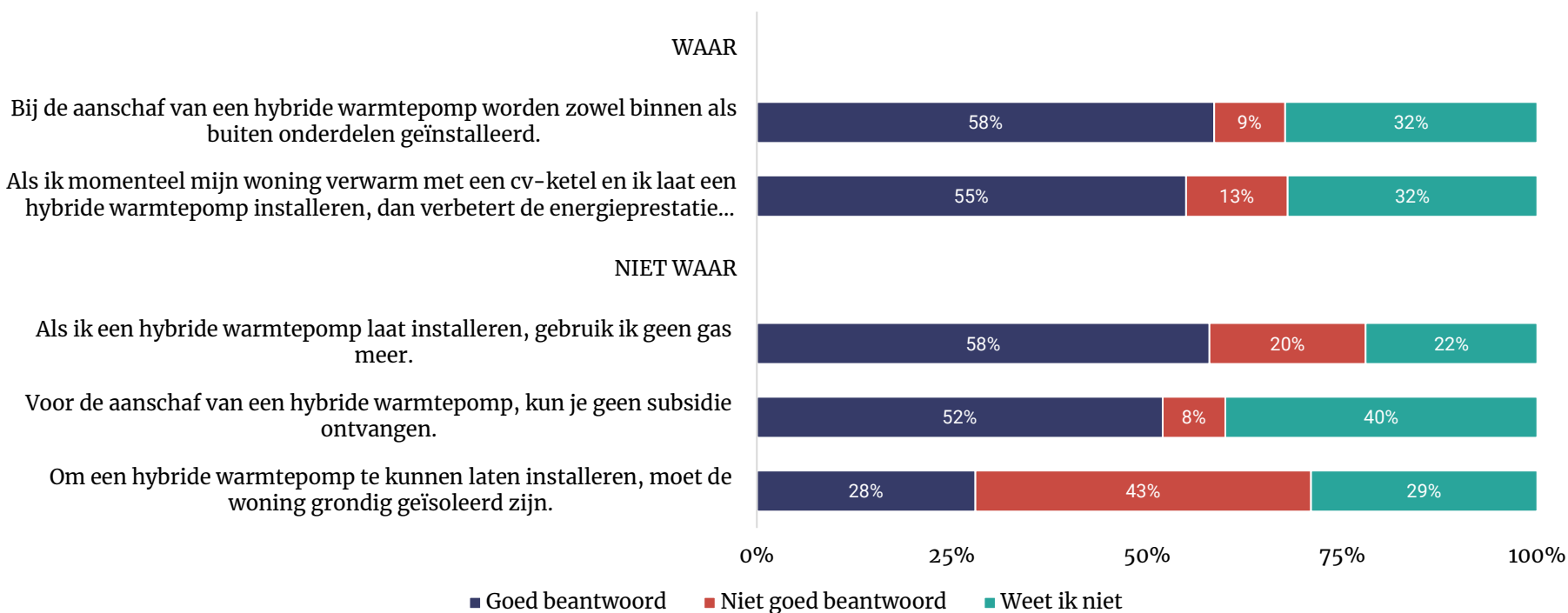

Kennis over verduurzaming met hybride warmtepompen

Door middel van een aantal kennisvragen is getoetst wat men weet over (verduurzaming met) hybride warmtepompen. Hoewel een groot deel van de Nederlanders de vragen goed beantwoord, is er ook ruimte voor verbetering. Zo geeft 22 tot 40 procent bij de uitspraken aan echt niet te weten of dit waar is of niet. De vragen over de grootte van de hybride warmtepomp en de benodigde woningisolatie beantwoordt men vaker fout dan goed.

Aan de positieve kant worden vier van de vijf vragen door ruim de helft goed beantwoord. De verwachting is dat in de komende jaren – als meer mensen een warmtepomp krijgen en de standaard ingevoerd wordt – de kennis over hybride warmtepompen toe zal nemen.

Kunt u aangeven wat waar en niet waar is? (n=1.518)

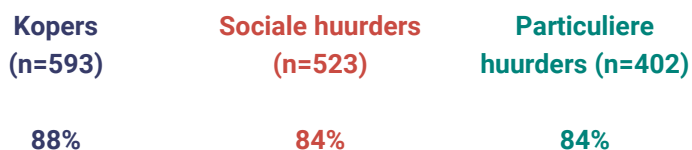

Onderzoeksuitkomsten aardgasvrij

Aardgasvrij

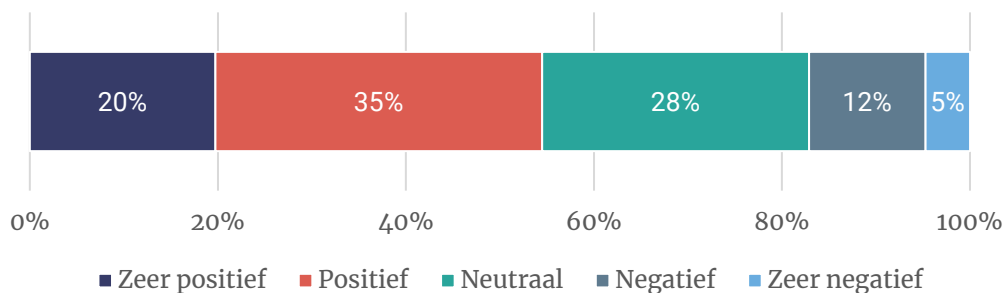
In 2022 was 86 procent van de huishoudens naar eigen zeggen aangesloten op aardgas. Het aandeel aardgas verschilt naar eigendomssituatie:

Het gas wordt vooral gebruikt voor verwarming (94%) en warm water (89%) en in mindere mate voor koken (64%).

Acht op de tien Nederlanders (81%) zijn bekend met 'aardgasvrij 2050'. Men is daar vaker positief dan negatief over:

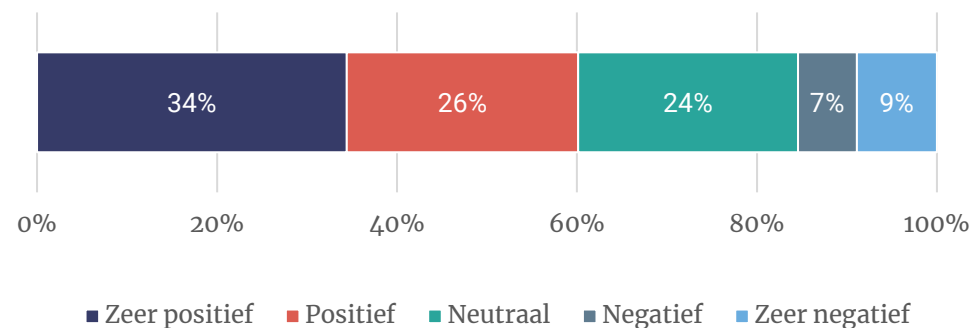
Wat vindt u ervan dat de overheid woningen in de komende jaren zoveel mogelijk aardgasvrij wil maken? (n=1.225)

Huurders en aardgasvrij

Drie op de tien huurders (31%) geven aan dat hun verhuurder geen plannen heeft voor het aardgasvrij maken van de woning. Meer dan de helft (57%) van hen zou dit wel willen. Een kwart (24%) wil dit niet. Ook meer dan de helft (60%) van de huurders staat dan ook positief tegenover het aardgasvrij maken van de eigen woning:

Hoe staat u tegenover het aardgasvrij maken van uw woning? (n=773)

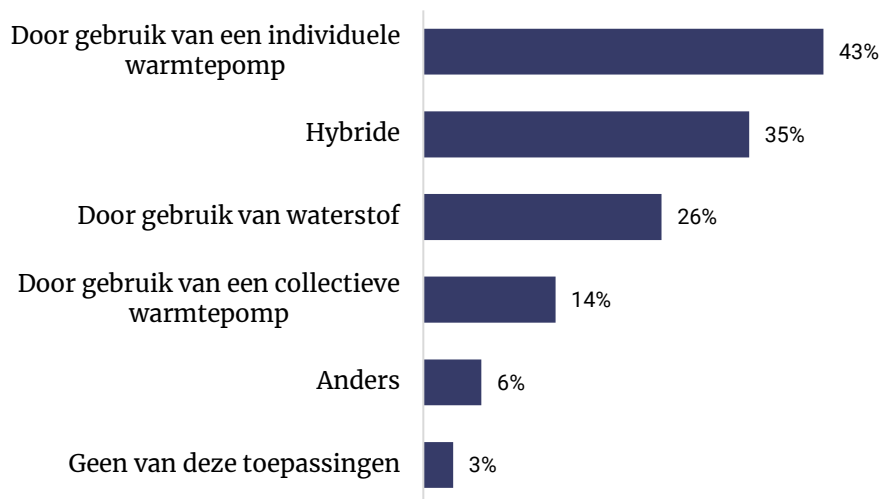

Plannen aardgasvrij

Van de **kopers** (n=524) heeft 24 procent plannen om de eigen woning binnen vijf jaar geheel (5%) of gedeeltelijk (19%) aardgasvrij te maken.

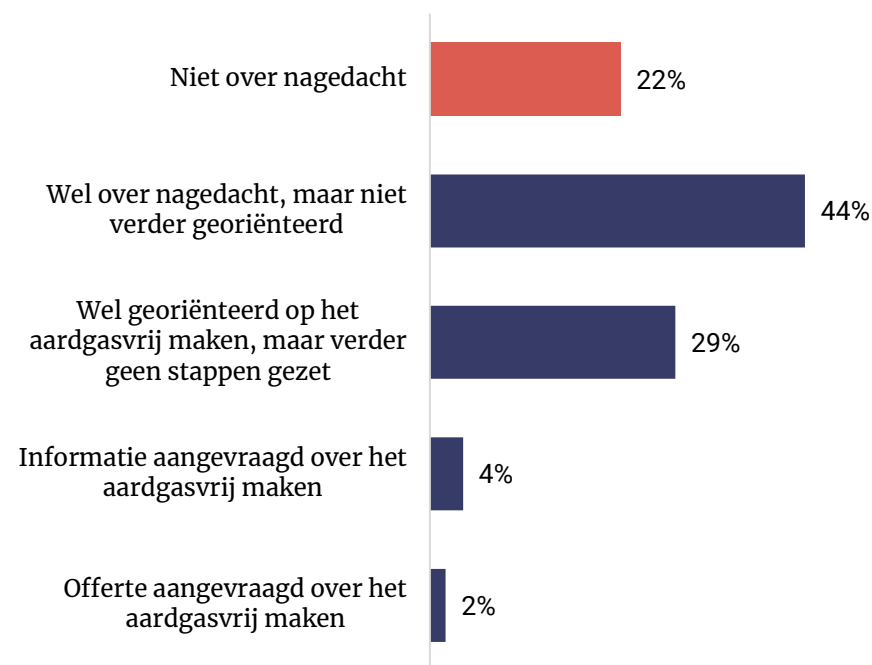
- 68% van kopers met plannen wil de verwarming aardgasvrij maken;
- 49% het koken;
- 47% de warmwatervoorziening.

Op welke wijze zou u uw woning aardgasvrij willen maken? (n=132)

Van de **kopers** die niet overwegen hun woning aardgasvrij te maken heeft de meerderheid hier wel eens over nagedacht. In totaal heeft driekwart (78%) nagedacht over het aardgasvrij maken van de woning, of concrete acties ondernomen.

In hoeverre denkt u al na over het in de toekomst aardgasvrij maken van uw woning? (n=524)

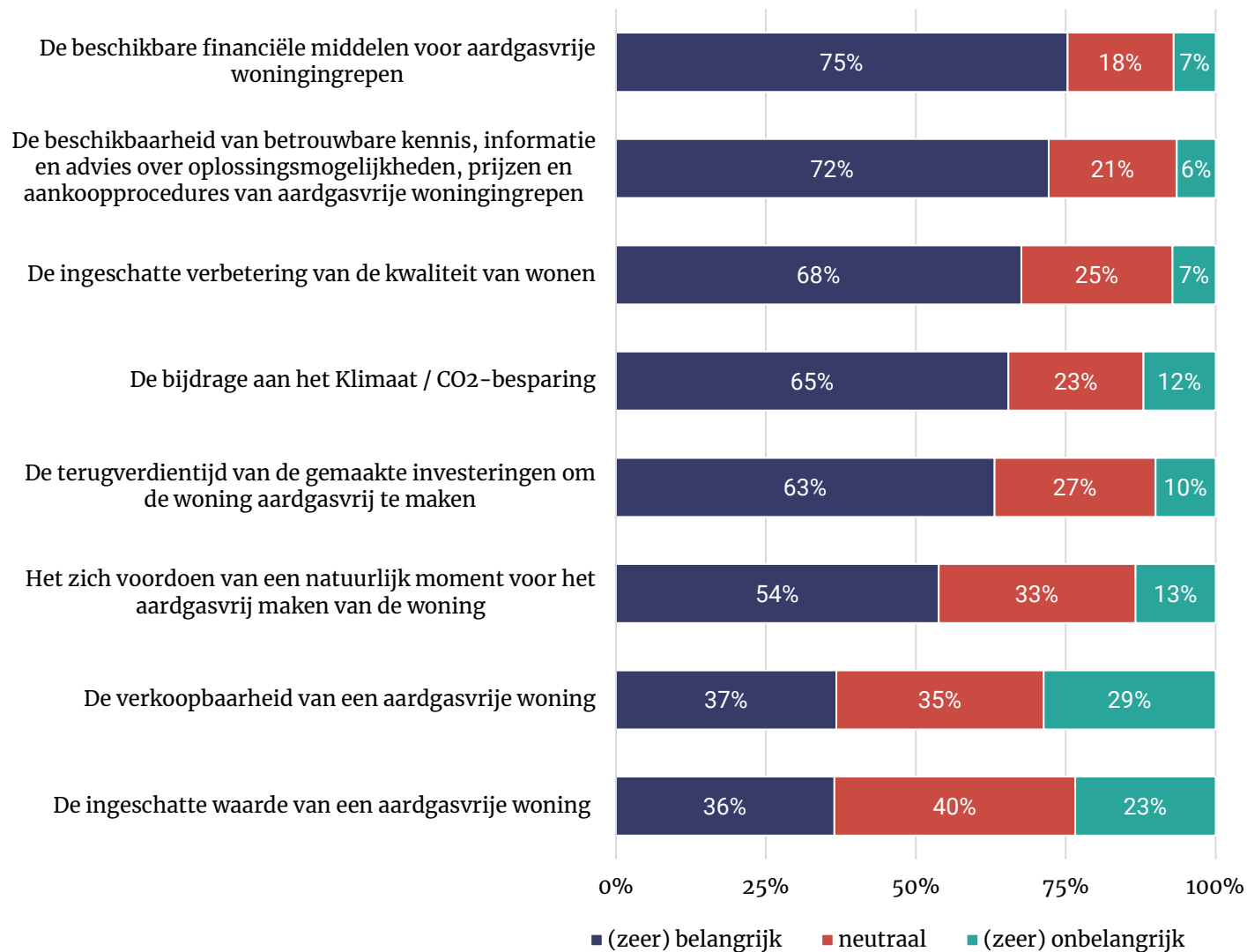

Vraagfactoren aardgasvrij

Voor het al dan niet aardgasvrij maken van de woning, acht men het vooral van belang om voldoende beschikbare financiële middelen te hebben. Ook vindt driekwart de beschikbaarheid van kennis en informatie een belangrijke factor.

Het minst belangrijk voor het aardgasvrij maken van de woning vindt men de verkoopbaarheid en de ingeschatte waarde van een aardgasvrije woning. Eigenaren van koopwoningen vinden deze factoren logischerwijs wel vaker belangrijk.

Hoe belangrijk zijn de volgende factoren voor u als het gaat om het wel/niet aardgasvrij maken van uw woning? (n=1.297)

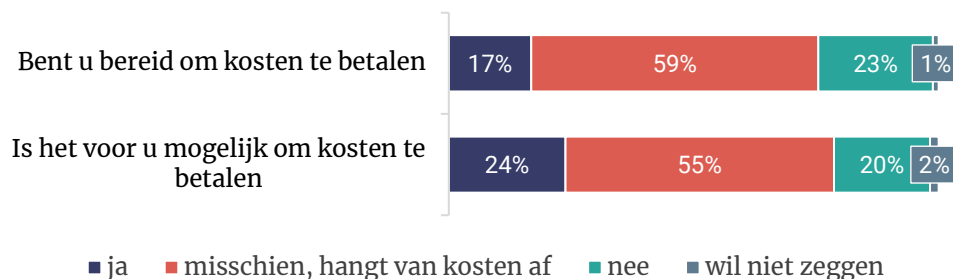

Bereidheid betalen aardgasvrij kopers

Aardgasvrij maken woning

Zeventien procent van de mensen in een koopwoning met aardgas is bereid om de kosten voor het aardgasvrij maken te betalen. Meer mensen (24%) geven aan dat ze dit zouden kunnen betalen. Voor ruim de helft hangt de bereidheid en mogelijkheid af van hoe hoog de kosten daadwerkelijk zijn.

In het geval van het aardgasvrij maken van uw woning, bent u bereid om de kosten van aanpassingen van uw woning te betalen (al dan niet via het afsluiten van een lening)? En is het voor u mogelijk om de kosten van aanpassingen van uw woning te betalen (al dan niet via het afsluiten van een lening)? (n=524)

Net als bij energiebesparende maatregelen in het algemeen zijn eigen spaargeld (73%) en subsidies (62%) de meest overwogen mogelijkheden die kopers met een aardgaswoning overwegen (n=296). Een verhoging van de bestaande hypotheek of het afsluiten van een nieuwe hypotheek door 15 procent in overweging genomen en de energiebespaarlening door 13 procent.

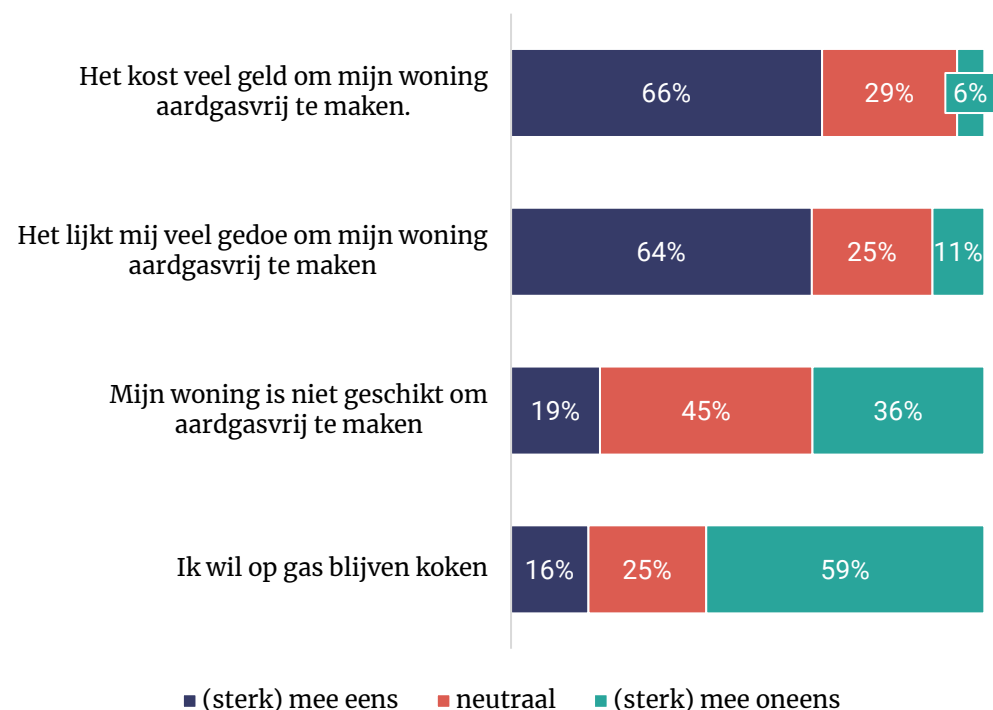

Belemmering en motivatie aardgasvrij wonen

Kosten en 'gedoe' zijn de belangrijkste belemmeringen voor woningeigenaren om hun woning (direct) aardgasvrij te willen maken.

Belemmeringen aardgasvrij wonen

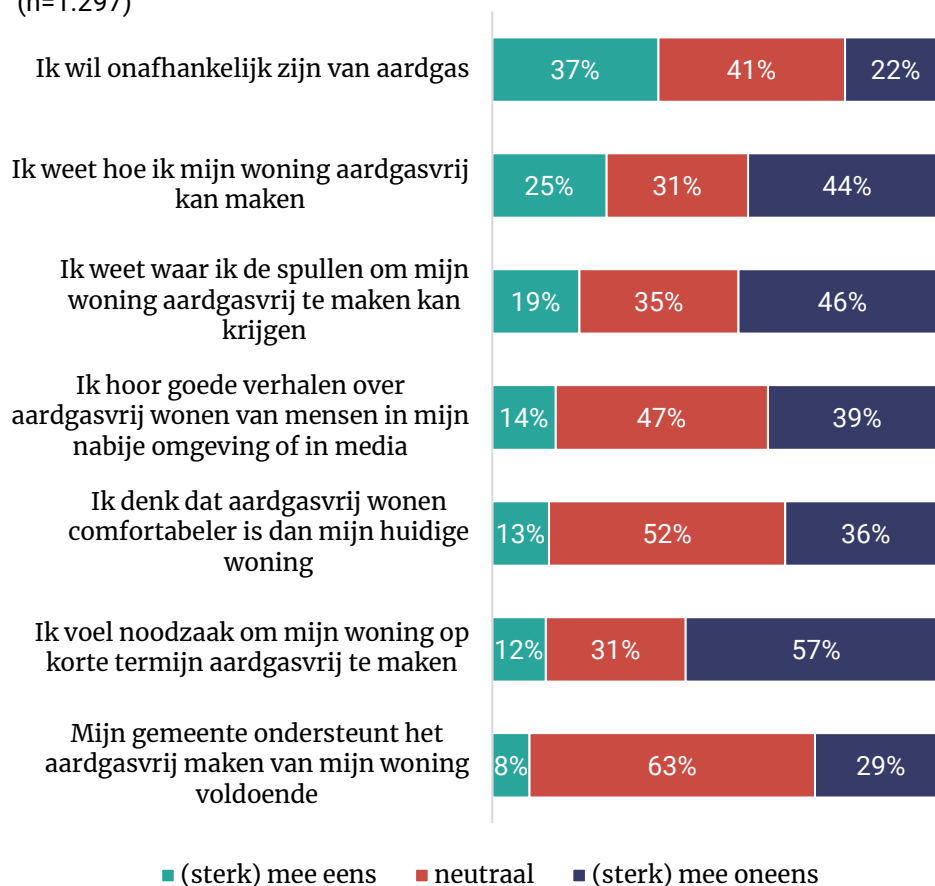
Kunt u aangeven in hoeverre u het eens bent met de volgende stellingen? (n=1.297)

De wens om onafhankelijk te zijn van aardgas is de sterkste motivator om wel aardgasvrij te willen wonen.

Motivaties / faciliterende factoren

Kunt u aangeven in hoeverre u het eens bent met de volgende stellingen? (n=1.297)

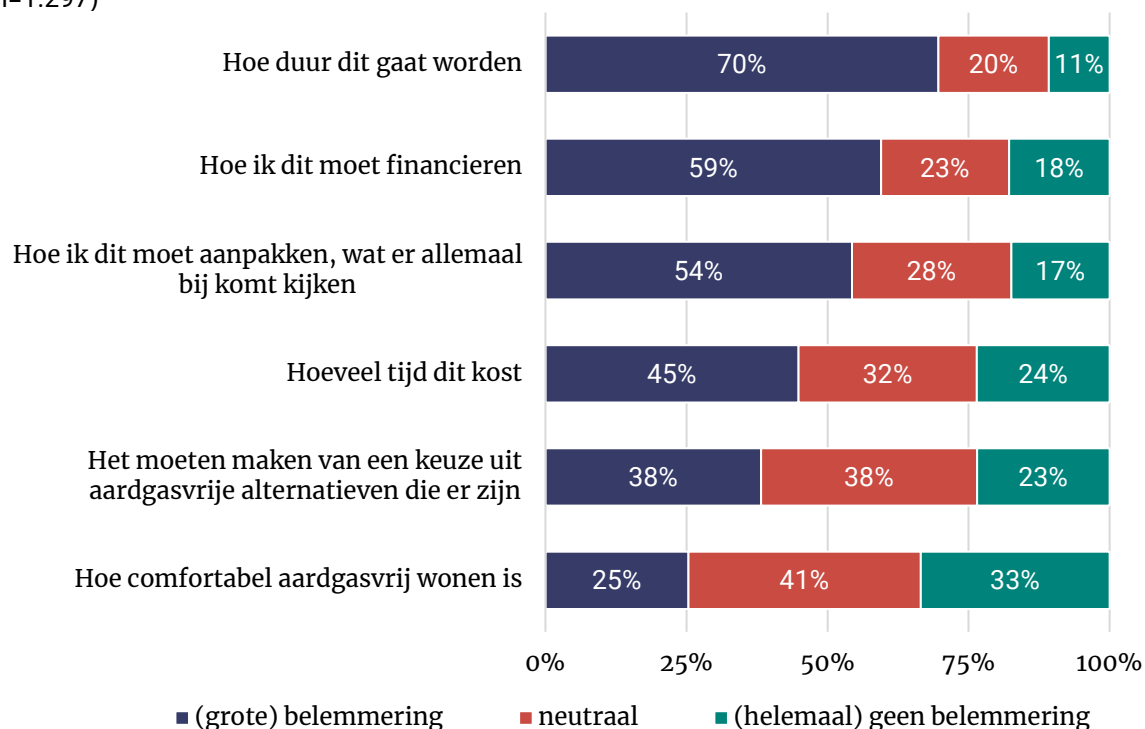

Belemmeringen aardgasvrij maken

Kosten / financiering en 'hoe je het aan moet pakken' zijn de belangrijkste belemmeringen die men ziet als men de woning aardgasvrij zou maken. Een eventueel gebrek aan comfort van een aardgasvrije woning vormt het minste een belemmering.

In hoeverre vormen de volgende factoren een belemmering om uw woning aardgasvrij te maken?

(n=1.297)

Contactgegevens

I&O Research Enschede

Zuiderval 70

Postbus 563

7500 AN Enschede

053 - 200 52 00

KVK-nummer 08198802

info@ioresearch.nl

www.ioresearch.nl

I&O Research Amsterdam

Piet Heinkade 55

1019 GM Amsterdam

020 - 308 48 00

info@ioresearch.nl

www.ioresearch.nl

Dit is een publicatie van:

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
Graadt van Roggenweg 200 | 3531AH | Utrecht
Postbus 8242 | 3503 RE | Utrecht
T +31 (0) 88 042 42 42
[Contact](#)
www.rvo.nl

Deze publicatie is tot stand gekomen in opdracht van het Ministerie
Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

© Rijksdienst voor Ondernemend Nederland | juni 2023

Publicatienummer: RVO-120-2023/RP-DUZA

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) stimuleert duurzaam,
agrarisch, innovatief en internationaal ondernemen. Met subsidies, het vinden
van zakenpartners, kennis en het voldoen aan wet- en regelgeving. RVO werkt
in opdracht van ministeries en de Europese Unie.

RVO is een onderdeel van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat.